

Прогласъ къмъ евангелието

Тоя стихотворенъ прогласъ изтъква великото значение, което има за славянското племе евангелскиятъ преводъ на Кирила и Методия и основанието на славянската книжнина. „Слушайте, цѣль славянски народе, казва се въ прогласа, слушайте, защото дойде словото отъ Бога, слово, което кърми човѣшката душа, което укрепва сърдцето и ума . . . Безкнижната човѣшка душа е като мрътва . . . Слушате ли словото на чужди езикъ, то е като да слушате само гласа на меденъ звънецъ . . . Народитѣ, които нѣматъ книга, сж като голи, обезоржжени, защото не могатъ да се борятъ съ враговетѣ на нашитѣ души“ . . .

Прогласътъ е познатъ по четири преписа: първиятъ отъ тѣхъ се намира въ началото, листъ 2—4, на пергаментно четвроевангелие отъ XIII в. въ Хилендаръ; вториятъ — въ пергаментно четвроевангелие отъ XIV в. въ Хлудовата сбирка, № 13; третиятъ — въ Печското пергаментно четвроевангелие отъ XIV в., сега въ Петербургската Публ. библиотека, сбирка на Гилфердинга, № 2; четвъртиятъ — въ сборникъ отъ XVI в., № 214, л. 351, въ Троицката лавра. Първитѣ три преписа сж сръбски изводъ, а последниятъ е руски. Хилендарскиятъ преписъ бѣ обнародванъ отъ Леонида (Историческое описаніе сербской царской лавры Хиландаря. Москва 1868, стр. 119—121) и отъ Дучича (Гласник, XVI, 1884 год., стр. 111—113). И двамата тия издатели сж печатали текста ненаучно и съ много грѣшки. Нѣщо повече, тѣ дори и не подозирали, че иматъ работа съ стихотворение, защото текстътъ въ ръкописа е написанъ въ прозаиченъ редъ. Тѣ трѣбваше да разбиятъ текста на стихове, като се водятъ по едритѣ точки, които посочватъ края на всѣки стихъ. Печскиятъ преписъ бѣ печатанъ отъ И. Срезневски съ възстановенъ старобългарски правописъ (Извѣстія Акад. Наукъ, VII, вып. II, стр. 145—8), после отъ намирача на Печското евангелие — Гилфердинга (Русская Бесѣда, II, 1858 г., № 1, стр. 108) и най-сетне отъ А. И. Соболевски (Матеріали и изслѣдованія въ области славянской филологіи и археологіи. Спб. 1910, стр. 19—21). Часть отъ него печата В. В. Качановски (Исторія Сербіи съ половины XIV до